

Sygn. akt I NO 39/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek (sprawozdawca)

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z odwołania J. C.

od decyzji Ministra Sprawiedliwości Nr DKO-[...] z dnia 7 września 2018 r.

w przedmiocie odmowy udzielenia płatnego urlopu dla poratowania zdrowia,

z udziałem Ministra Sprawiedliwości,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 15 stycznia 2019 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

W dniu 28 sierpnia 2018 r. sędzia Sądu Okręgowego w K. - J. C. złożył wniosek do Ministra Sprawiedliwości o udzielenie 6-miesięcznego płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, poczynawszy od 1 października 2018 r. Do wniosku dołączył zaświadczenie z 24 sierpnia 2018 r. wystawione przez lekarza psychiatrę; zaświadczenie z 27 sierpnia 2018 r. sporządzone przez specjalistę chorób wewnętrznych, hipertensjologa; zaświadczenie z 16 sierpnia 2018 r. sporządzone przez specjalistę chorób wewnętrznych, kardiologa, hipertensjologa, angiologa;

historię choroby z leczenia psychiatrycznego; wyniki badania EKG i badania echokardiograficznego; kartę leczenia szpitalnego z Wielospecjalistycznego Szpitala [...] w W. z 11 kwietnia 2018 r.; kartę informacyjną z leczenia szpitalnego z Oddziału Kardiologicznego Wielospecjalistycznego Szpitala [...] w P. z 9 lutego 2018 r.; kartę informacyjną z leczenia szpitalnego z Oddziału Kardiologicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w O. z 27 października 2017 r.

W uzasadnieniu swego wniosku podniósł, że od 2011 r. odczuwa dolegliwości kardiologiczne oraz psychiczne. Od 23 października 2017 r. sędzia J. C. przebywa na zwolnieniu lekarskim, które kończy się w dniu 23 października 2018 r.

Dolegliwości kardiologiczne uległy wzmożeniu na początku 2017 r., przybierając postać przetrwałego migotania przedsionków, co potwierdzają wyniki badania EKG Holter z 23 sierpnia 2017 r. W związku z tym w dniach 23-27 października 2017 roku sędzia J. C. poddał się leczeniu farmakologicznemu oraz zabiegowi kardioinwersji elektrycznej. Zabieg nie spowodował powrotu rytmu zatokowego. Po modyfikacji leczenia farmakologicznego i nasyceniu amiodaronem uzyskano powrót rytmu zatokowego w dniu 25 października 2017 r. Objawy arytmii wróciły jednak w końcu października 2017 r. Sędzia J. C. został wypisany w stanie dobrym z zaleceniami okresowych kontroli w poradni kardiologicznej, przeprowadzania badań kontrolnych, stosowania diety i codziennej umiarkowanej aktywności fizycznej. Kolejna wizyta w szpitalu nastąpiła w okresie od 8 do 9 lutego 2018 r. z powodu napadowych kołatań serca. W rozpoznaniu odnotowano napadowe migotanie przedsionków, dusznica bolesna stabilna, nadciśnienie tętnicze, hiperlidemia mieszana. Wykonano badania laboratoryjne oraz wstępnie zakwalifikowano sędziego J. C. do badania elektrofizjologicznego i ablacji. Następnie zwolniono go do domu w stanie stabilnym z zaleceniami dalszego leczenia w poradni rodzinnej, stałej opieki poradni kardiologicznej, kontroli ciśnienia tętniczego i tętna oraz wykonywania kontrolnych badań laboratoryjnych. W dniu 9 kwietnia 2018 r. sędzia J. C. poddał się zabiegowi ablacji zaburzeń rytmu serca. Bezpośredni efekt zabiegu opisano jako optymalny. Po zabiegu nie obserwowano nawrotu arytmii. W zaświadczeniu lekarskim z 16 sierpnia 2018 r. stwierdzono, że pomimo przebytego zabiegu ablacji chory nadal wymaga stałej farmakoterapii i

kontroli oraz spokojnego, uregulowanego trybu życia. W zaświadczeniu z 27 sierpnia 2018 r. zauważano, że choć bezpośredni efekt zabiegu ablacji jest zadowalający, to rytm zatokowy jest zaburzany liczną ekstrasystolią nadkomorową. Ponieważ zaburzenia rytmu mają wyraźny związek ze stresem, zalecany jest oszczędzający tryb życia. W obu zaświadczeniach wspomniano o możliwości udzielenia w związku z tym choremu 6-miesięcznego urlopu dla poratowania zdrowia.

W grudniu 2011 r. sędzia J. C. podjął leczenie farmakologiczne zaburzeń depresyjnych i lękowych. Załączona historia choroby obejmuje 19 wizyt, opis leczenia oraz zmiany stanu psychicznego chorego. Od tego czasu prowadzone jest leczenie farmakologiczne, z przerwą w połowie 2015 r., która spowodowała jednak nawrót objawów chorobowych. Zaburzenia stwierdzone w rozpoznaniu mają w ocenie sędziego J. C. bezpośredni związek z wykonywaną pracą.

Minister Sprawiedliwości, działając na podstawie art. 93 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 23 ze zm., dalej jako „pusp”), odmówił sędziemu J. C. udzielenia 6-miesięcznego płatnego urlopu dla poratowania zdrowia decyzją z 7 września 2018 r. (k. 1-7). W uzasadnieniu swego stanowiska wskazał, że powszechnie dostępne źródła dotyczące leczenia kardiologicznego po przebytym zabiegu ablacji wskazują, że postępowanie po ablacji pozwala na powrót do zdrowia po upływie 6-8 tygodni. Z przedstawionej przez sędziego dokumentacji nie wynika, aby wykonany u niego zabieg ablacji wiązał się z powikłaniami albo innymi okolicznościami, które wymagałyby wydłużenia leczenia do kilku miesięcy. W zaświadczeniach lekarskich z 16 i 27 sierpnia 2018 r. wskazano, że udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia jest uzasadnione na czas leczenia, które ma polegać na przyjmowaniu leków, pozostawaniu pod opieką lekarza kardiologa oraz prowadzeniu spokojnego trybu życia. W ocenie Ministra Sprawiedliwości oczywiste jest, że odpoczynek sprzyja procesowi leczenia i generalnie jest korzystny dla zdrowia. Urlop dla poratowania zdrowia, o którym mowa w art. 93 pusp nie jest udzielany dla odpoczynku, ale w celu przeprowadzenia ściśle określonego procesu leczenia lub rehabilitacji. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że zasadniczy proces leczenia związany z zabiegiem ablacji został zakończony, a od jego

przeprowadzenia upłynął dostatecznie długi czas pozwalający na to, aby sędzia J. C. odbył rehabilitację. Stosowanie się do opisanych zaleceń w zakresie dalszego postępowania jest aktualne obecnie i takie pozostanie także po upływie kolejnych 6 miesięcy. W odniesieniu do dolegliwości psychicznych Minister Sprawiedliwości wskazał, że rozpoznane u sędziego J. C. zaburzenia depresyjne i lękowe noszą cechy choroby przewlekłej, której leczenie z natury ma charakter długotrwały. Jak wynika z przedłożonych zaświadczeń, zaburzenia te mają związek z wykonywaną pracą. Leczenie farmakologiczne jest w tym przypadku jedynie postępowaniem objawowym, które powinno być uzupełnione psychoterapią i psychoedukacją ukierunkowaną na eliminację przyczyn dolegliwości. Z przedstawionej dokumentacji nie wynika, aby sędzia J. C. podjął taką terapię. Wymaga to podkreślenia, ponieważ po upływie ewentualnego urlopu dla poratowania zdrowia i powrocie do pracy sędzia J. C. będzie narażony na te same czynniki, które powodują u niego istniejące zaburzenia depresyjne i lękowe. Co więcej, z historii choroby wynika, że leczenie farmakologiczne sędziego przynosiły dobre efekty bez konieczności rezygnacji z pełnienia obowiązków zawodowych. Choć w zaświadczeniu z 24 sierpnia 2018 r. wystawionym przez lekarza psychiatrę wskazano, że udzielenie płatnego urlopu dla poratowania zdrowia jest konieczne dla przeprowadzenia dalszego leczenia i rehabilitacji, to nie wynika z niego, że w okresie ewentualnego korzystania z urlopu sędzia J. C. będzie poddany leczeniu, terapii lub rehabilitacji, które będą inne niż dotychczas stosowane leczenie. Ani wspomniane zaświadczenie, ani pozostała dokumentacja, nie zawierają informacji na czym to leczenie i rehabilitację mają polegać i dlatego nie można pogodzić ich z wykonywaniem pracy zawodowej. Decyzja MS została doręczona w dniu 20 września 2018 r. (k. 15).

W dniu 2 października 2018 r. sędzia J. C. złożył odwołanie do Sądu Najwyższego od decyzji odmownej Ministra Sprawiedliwości domagając się jej zmiany i udzielenia mu urlopu dla poratowania zdrowia w wymiarze do 6 miesięcy (k. 8-10). Odwołanie zostało nadane do wysyłki u operatora pocztowego w dniu 3 października 2018 r. (k. 11), a wpłynęło do Sądu Najwyższego w dniu 5 października 2018 r. (k. 8).

W uzasadnieniu odwołania sędzia J. C. podniósł, że ocena jego stanu zdrowia przyjęta przez Ministra Sprawiedliwości jest sprzeczna z przedłożonymi przez niego zaświadczeniami lekarskimi. Deprecjonując wartość merytoryczną załączonych zaświadczeń Minister Sprawiedliwości dokonał samodzielnie oceny wiedzy wymagającej wiadomości specjalnych. Odwołujący się nie podzielił poglądu Ministra Sprawiedliwości na temat długości procesu leczenia po zabiegu ablacji (6-8 tygodni). Następnie wskazał, że jego dolegliwości psychiczne i kardiologiczne są ze sobą ściśle powiązane. Długotrwały stres związany z wykonywaną pracą sędziego spowodował osłabienie kondycji psychicznej i stany depresyjne, które spowodowały dolegliwości somatyczne (kardiologiczne) w postaci arytmii (migotania przedsionków). Urlop dla poratowania zdrowia ma pozwolić na kontynuację zalecanego leczenia w celu utrwalenia jego skutków. Powstrzymanie się od pracy w okresie urlopu wyeliminuje na określony czas sytuacje stresowe, co w ocenie odwołującego się poprawi zarówno jego kondycję psychiczną, jak i fizyczną, umożliwiając prawidłowy powrót do pełnienia obowiązków.

W odpowiedzi na odwołanie Minister Sprawiedliwości wniósł o nieuwzględnienie odwołania (k. 14-18).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 93 § 1 pusp Sędziemu można udzielić płatnego urlopu dla poratowania zdrowia w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia, jeżeli leczenie to wymaga powstrzymania się od pełnienia służby. § 2. Urlop dla poratowania zdrowia nie może przekraczać sześciu miesięcy. § 3. Urlopu dla poratowania zdrowia udziela Minister Sprawiedliwości. § 4. W przypadku odmowy udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia sędziemu przysługuje w terminie 14 dni od dnia otrzymania odmowy odwołanie do Sądu Najwyższego.

Artykuł 93 § 4 pusp przyznający sędziemu prawo do odwołania do Sądu Najwyższego został dodany przez art. 2 pkt 32 lit. b ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r., poz.

1139), zmieniającej ustawę z dnia 21 czerwca 2017 r. Do tej chwili decyzje Ministra Sprawiedliwości nie podlegały kontroli sądowej.

Do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach z odwołań od decyzji Ministra Sprawiedliwości stosować należy odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej. Determinuje to sposób wyznaczenia granic rozpoznania przez Sąd Najwyższy sprawy zainicjowanej odwołaniem uczestnika postępowania. Stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a z urzędu bierze pod rozagę tylko nieważność postępowania. Z art. 398³ § 1 k.p.c. wynika, że odwołanie można oprzeć na podstawie naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie lub też na podstawie naruszenia przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Z art. 398³ § 3 k.p.c. wynika ponadto, że podstawą odwołania nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów.

Analiza treści odwołania wskazuje, że jego podstawą są zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Odwołanie kwestionuje leżące u podstaw decyzji ustalenia faktyczne związane z oceną zaświadczeń lekarskich oraz ogólnie i fakultatywnie sformułowanych zaleceń lekarskich. Podstawą odwołania nie mogą być jednak zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Ponadto, odwołanie nie jest uzasadnione, ponieważ zawiera żądanie zmiany decyzji Ministra Sprawiedliwości. Sąd Najwyższy może wydać orzeczenie zmieniające tylko wtedy, gdy podstawa naruszenia prawa materialnego jest oczywiście uzasadniona, a odwołania nie oparto na podstawie naruszenia przepisów postępowania lub podstawa ta okazała się nieuzasadniona (art. 398¹⁶ k.p.c.). Sąd Najwyższy może jedynie wyjątkowo celem przyspieszenia postępowania i zmniejszenia jego kosztów uznać sprawę za odpowiednią do rozstrzygnięcia reformatoryjnego. Kompetencja Ministra Sprawiedliwości określona w art. 93 § 1 pusp, zgodnie za którym Minister Sprawiedliwości „może udzielić” urlopu, ma charakter fakultatywny. Ustawa pusp wyraźnie rozróżnia sytuacje, w których rozstrzygnięcia dotyczące sędziego mają charakter obligatoryjny od sytuacji fakultatywnych. Odpowiedzialność za ustrój oraz zarządzanie szczególnie cennymi

zasobami ludzkimi spoczywa zasadniczo na Ministrze Sprawiedliwości. Przyjęta konstrukcja art. 93 § 1 pusp powoduje, że niezwykle rzadkie będą sytuacje, w których Sąd Najwyższy mógłby uznać, że naruszenie tego przepisu jest oczywiste.

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji.